

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 kraje. na leto.

Štev. 9. V Celovcu 15. septembra 1875. XXIV. tečaj.

Pridiga za XVIII. pobinkoštno nedeljo.

(Zaupajmo — nezaupanje je napačno.)

„Zaupaj moj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi.“
Mat. 9, 2.

V v o d.

Pač milo je moralo biti slišati iz Jezusovih ust sladke besede: „Zaupaj moj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi;“ serce je moralo ubogemu siromaku poskakovati samega veselja, da se je na enkrat dušno pa tudi telesno ozdravljenega čutil. — In glejte! Ravno taisti Jezus še zdaj v nebesih živi in je še zdaj ravno tako mogočen, tako usmiljen, kakor nekdanj, ko je še po Judovski deželi hodil, dobrote delé. Še zdaj tudi nam lahko pa tudi rad in zdatno pomaga v vsaki bodisi dušni ali telesni zadregi. Le eno On od nas tirja, da na Njega zaupamo.

Od tega zaupanja naj danes k vam govorim in sicer:

I. kako nas Bog sam pa tudi naša plitva pamet in vsakdajna skušnja k zaupanju nagibljejo;

II. kako napačno, pa tudi nevarno je tedaj nezaupanje.

Začnem v imenu Jezusovem; poslušajte!

Razlaga.

I. Naj slajših, naj bolj tolaživnih resnic ena je v keršanskem nauku zapopadena, da imamo od preljubeznjivega Boga večno življenje in vse taisto pričakovati in veselo pa terdno upati, kar k temu srečno in gotovo pelje. To pa upamo, ker je Bog vsegamo-

gočen, tedaj nam lahko vse da, pa je tudi neskončno dobrotljiv, da nam rad dá, in zadnjič je naj zvestejši v svojih obljubah, da nam mora dati, ker Bog po svoji naturi ne more legati ali človeka goljufati. Da je pa temu res taka, naj se iz sv. pisma prepričamo.

a) Že v stari zavezi najdemo dosti dokazov, kako je Bog vsigdar svojo pomoč Izraelskemu ljudstvu skazal, kedar koli je v Njega zaupalo in klicalo k Njemu, bodisi v vojski zoper sovražnike ali v drugih potrebah. Naj vam le en par izgledov iz stare zgodovine navedem, in spoznali bote, koliko terdno zaupanje in verna molitev pri Bogu zamore. Izraelci so ajdovske Amorejce premagali in podili. Jozue je k Bogu ponižno in zaupljivo molil, naj bi jim pomagal, Amorejce popolnoma pokončati. In kaj se zgodi? Bog je storil velik čudež na nebu: zapovedal je solncu in zvezdam stati en dan, to je dvanajst ur, da so Izraelci zamogli Amorejce popolnoma podjati. (Joz. 10, 12.) Poslušajte še tole prigodbo (IV. Kralj. 20, 1): „Tiste dni je Ezekija zbolel za smert; in prišel je k njemu Izaija, Amosov sin, in mu je rekel: To govori Gospod Bog; Naroči za svojo hišo; ti boš namreč umerl, in ne boš živel. On pa je obernil svoj obraz v steno, in je molil Gospoda, rekoč: Prosim, Gospod, spomni se, prosim, kakó sem hodil pred teboj v resnici, in s popolnim srcem, in sem delal, kar je bilo prijetno pred teboj. Jokal se je tedaj Ezekija z velikim jokom. In preden je Izaija prišel čez polovico dvorišča, zgodila se je beseda Gospodova do njega, rekoč: Verni se in povej Ezekiju, vojvodu mojega ljudstva: To govori Gospod, Bog Davida, tvojega očeta: Slišal sem tvoje molitev, in vidil sem tvoje solze; in glej, ozdravil sem te; tretji dan pojdeš v tempelj Gospodov. In dodal bom tvojim dnevom petnajst let; pa tudi iz roke asirskega kralja bom rešil tebe, in to mesto, in varoval bom to mesto zavoljo sebe, in zavoljo Davida, svojega hlapca. In rekel je Izaija: Prenesite mi kepo fig. In ko so jo bili prinesli, in položili na njegovo rano, bil je ozdravljen.“

Kako jasno vidimo v teh čudežnih prigodbah poterjeno, kar Jezus v novi zavezi govori Luk. 17, 6: „Ako imate vero, kakor gorčično zerno, porečete tej murvi: Izkorenini se in presadi se v morje, in vam bo pokorna.“ Ja On pri vseh priložnostih z besedo in djanjem le na živo vero, in zvesto zaupanje od taistih sili, ki jim svojo pomoč obeta, to čednost pred vsemi drugimi priporoča. Tako v priliki od neke vdove (Luk. 18, 2—8): „Bil je sodnik v nekem mestu, kateri se Boga ni bal, in za človeka ni maral. Bila je pa tudi neka vdova v tistem mestu, in je prišla k njemu, rekoč: Stori mi pravico zoper mojega nasprotnika. In dolgo časa ni hotel. Potlej je pa sam pri sebi rekel: Ako se ravno človeka ne bojim in za človeka ne maram, vendar, ker mi ta vdova nadlego dela, bom jej pravico storil, da zadnjič ne pride prav hudo me nadlegovat. Gospod pa je rekel: Poslušajte kaj krivični sodnik pravi! Ali Bog pa ne bo po pravici storil svojim izvoljenim, kateri vpijejo noč

in dan, in ali bo poterpljenje imel v oziru njih? Povem vam, da jim bo hitro pravico storil.“

Kedar je očitni grešnici grehe odpustil, jej je rekel: „Tvoja vera ti je pomagala.“ (Luk. 7, 50.) Ravno tako, kedar je kervotočno ženo ozdravil, in še pri več drugih čudežih. Ja kaj bi rekel, ko herem v sv. evangelju, kako je On svojim učencem odgovoril Mark. 11, 22—24: „Imejte vero v Boga; zakaj resnično vam povem: Če kdo reče tej gori: Vzdigni se in verzi se v morje, in ne premišluje v svojem sercu, temuč veruje, da se bo zgodilo, kar reče, zgodilo se mu bo. Torej vam povem: Vse, kar koli v molitvi prosite, verujte, da bote prejeli, in se vam bo zgodilo.“

In ko jim je pravil, kako težko bo v nebesa priti in so Ga učenci zavoljo tega vsi prestrašeni barali: „Gospod! kdo bo po tem takem zveličan?“ jim je serce delal in k zaupauju jih opominjal, rekoč: „Kar je ljudem nemogoče, je pa pri Bogu mogoče.“ (Mat. 19, 26). Zatoraj piše sv. Jakob 1, 5: „Ako pa kdo zmed vas potrebuje modrosti, naj je prosi od Boga, kateri daje vsem obilno in ne oponaša in mu bo dano; prosi pa naj z zaupanjem brez vsega pomišljanja.“

b) Zaupanje nas pa uči že tudi *l a s t n a p a m e t i n v s a k d a j n a s k u š n j a*. Na zaupnji, bi rekel, celi svet stoji. Ako ne bi ljudje do taistih zaupanja imeli, ko imajo ž njimi opraviti, ne bilo bi obstati na svetu. Ako tedaj že ljudem zaupamo, ki so vendar le prepogosto nezmožni, neusmiljeni, lažjivi, kaj ne bomo večnemu Bogu, ki je vsegamogočen, neizmerno bogat, zgolj dobrota in večna resnica, ki ne more ne legati ne goljufana biti? Saj imamo božjo lastno besedo zastavljeno, da se slobodno opiramo na njo in sklicujemo, kedar koli od Boga kaj potrebujemo.

Glej, ti kmetič! kedar seme v zemljo seješ, kaj imaš poleg družega, ko zaupanje, da ti bo tudi kaj zrastlo, da ti bo ljubi Bog dal potrebnega solnca in dežja, da boš imel kaj spravljati domu? — Ni še nikoli se čulo, da bi kateri sejanje opustil, misleč: „Znabití mi pa toča pobije ali mráz ali smód vzame, kar sem si sjal.“ In naj mu tudi letos vjima škodo dela, vendar še drugo leto seje in se trudi in poti. Kaj ga k temu priganja, če ne zaupanje, da bo plačan za ves svoj trud?

II. Oj da bi kristjanje ravno tako v božjem kraljestvu delali, da bi se nikoli ne utrudili ali splášili, opuščati dobre dela, sveto molitev in kar je še več zveličanskega, da bi napačno mislili: „Saj vse to nič ne pomaga, saj nas Bog ne sliši in nam ne stori po naših prošnjah.“ Sto in še večkrat napačna je taka misel in sam si si na škodo, ako se odverniti daš od sv. dela. Kje je kak kmetič, ki bi še tisto uro, ko seje, že sad pričakoval? Ampak po Jezusovih besedah ravna (Mark. 4, 26—29) Jezus je rekel: „Tako je božje kraljestvo, kakor kader človek seme verže v zemljo, in spi in vstaja po noči in po dne, in seme požene in raste da ona ne ve.“ Tako pa

tudi ti stori in v vsi poterpežljivosti pričakuj sad, ki ti ga je božja gnada odločila. Hujšega pa jes pod solncem ne poznam, ko človeka, ki je sam do sebe vse zaupanje zgubil in misli, da mu ni več pomagati, da se ne more poboljšati, ne zveličati se. Oj le pomisli, kako ti s takim ravnanjem Boga žališ, ko da bi bila Njegova preusmiljena roka prikrajšana. Glej še poštenega človeka hudo prime in se mu zameri, ako se mu brez zaupanja bliža, kakor da ne bi hotel ali ne zamogel nam v sili pomagati. In ravno ta nezaupnost od naše strani ga tudi nazaj derži, prijateljsko, rešivno roko nam podati. Koliko bolj mora še le Boga merzeti, ako ne najde zaupanja pri ljudeh! To je ravno vzrok, da Bog svojo gnado zadržuje nad nami in jo nam krati, ker vedno omahujemo. Ja naj vam pri tej priložnosti serce odkrijem in vam rečem, da še celo pobožne duše s tako omahljivostjo Boga dražijo in se same ob veliko zveličanskih gnad obropajo. Zdi se mi, da hudi, dokler jih drugače zalesti ne more, loti se jih od te strani, zadovoljen, da jim le nekaj škode prizadene. Oj ne dajte se mu zmotiti, bodite temveč terdni v zaupanju in vse se bo dalo, vse bo božja premogočna roka storila!

Pogosto se pa pod takimi nezaupljivimi govori tudi nemarščina skriva, da se kdo noče poboljšati, pa pravi, da se ne more; in s tem se Bogu še hujsi zameri, ko samo s prenapeto boječnostjo. Oj ti, ki praviš, da se ne moreš iz grešnega blata izkupati, v katerem gaziš — glej, da se zoper sv. Duha ne pregrešiš, kateri ti svojo gnado ponuja, pa jo zamečuješ. Naj bi le na Bogu terdno zaupal in se spreoberniti resnično hotel, vse ti je mogoče. Saj bi še Judež izdajavec bil odpuščenje dobil, naj bi le bil k Jezusu nazaj prišel in ga zgrivano prosil, kakor sv. Peter s svojimi solzami; tako pa je šel in se sam v pogubo pahnil.

Oj kako je vendar neki človek hudoben in neusmiljen proti samemu sebi, da si ne more odpustiti, ko bi mu vendar ljubeznjivi Bog toliko rad! Tako vendar poslušajte, kar Bog sam po preroku govori Iz. 1, 16: „Umite se, očistite se, hudobnost svojih misel spravite spred mojih oči, nehajte napačno počenjati. Učite se dobro delati, iščite pravice, zatiranemu pomagajte, siroti prisodite pravico, vdovo branite. Potlej pridite in pritožite se nad menoj, pravi Gospod. Ako bi bili vaši grehi kakor škerlat, bodo beli kakor sneg; in ako bi bili rudeči kakor bager, bodo beli kakor volna.“

Sklep.

Kaj pa naj bo sad današnjega premišljevanja? Ta, da ne bi vedno omahovali in obupovali in da bi zanaprej bolj krepko delali za dušno zveličanje svoje. Saj nam ljubi Bog na strani stoji, ki po svoji lastni besedi noče smerti grešnikove, ampak da se poboljša in živi. Sejmo za večno žetev, enkrat se bo videlo, da nismo si zastonj sejali, da nam je vsak pobožen zdihljej nekaj nebeškega sadu ob-

rodil. Poslušajte kaj Bog pravi po preroku Jeremiju 17, 5 - 8: „Tó pravi Gospod: Preklet človek, kateri zaupa v človeka, in meso za svojo roko izvoli, in njega serce odstopi od Gospoda. Zakaj on bo kakor tamariska v puščavi in ne bo gledal dobrega, kedar pride; temuč bo prebival v suhoti, v puščavi, v solnati deželi, kjer nihče ne more prebivati. Srečen pa človek, kateri zaupa v Gospoda, in je Gospod njegovo upanje: on bo kakor drevo, ki je k vodam posajeno, in v močirnost zaganja svoje korenine, in se ne boji, ko pride vročina; in njegovo perje je zeleno, in ob suši ga ne skerbi, in tudi nikoli ne pojenja sadu roditi.“

Zatoraj imejte zaupanje, še enkrat vam rečem, zaupanje imejte, seveda ne prederznega, da bi grešili pa se na božjo gnado zanašali, — ampak tako naj bo vaše zaupanje, kakor da bi deloma na vas, deloma na božji gnadi ležeče bilo. Nikar ne recite: „Grešil sem in kaj se mi je hudega zgodilo?“ pa tudi nikar ne: „Prevelika je hudobija moja, ko da mi jo Bog prizanesti zamore.“ Temveč srednega zatega pota se deržite, delajte za zveličanje svojih duš potem pa zapajte, da vam usmiljeni Bog, ki vam začetek dobrega daje, dal bo tudi napredek in vas srečno k večnemu cilju in koncu pripeljal. Amen.

Pridiga za XIX. pobinkoštno nedeljo.

(Kaj terpijo pogubljeni v peklu?)

„Verzite ga v zunajno temo, ker bo jok in škripanje z zobmi.“ Mat. 22, 13.

V v o d.

Danes teden sem vam tolaživno resnico razkladal, da naj terdno zaupajmo na božjo milost. Svaril sem vas pa tudi pred prederznim zaupanjem. Ali žalibog! ravno tega je preobilo na svetu. Kako bi drugače mogoče bilo, da človek greši, ko vendar veruje na pravičnega Boga, kakor da se zanaša: „Saj me Bog zavergel ne bo — saj se še bom poboljšal, saj je Bog neskončno usmiljen.“ — Iz tega pa pride, da se jih toliko pogubi in se jim bo po besedah danesnjega sv. evangelja zgodilo 22, 13. t. m. Že sem vam večkrat od pekla govoril in dokazal, da pekel mora biti; danes pa, če ravno vem, da se to govorjenje nekterim ušesom nikakor ne prileže, naj vam razlagam: 1. kaj pogubljeni pogršajo, 2. kaj terpijo, 3. vse to na večno. Poslušajte!

Razlaga.

1. Kaj so pogubljeni zgubili? Pogubljeni so zgubili sv. nebesa. O moji dragi! ko bi vi vedeli, kaj se to reče! Že to da jim ni več pripuščeno, na svetu živeti in njegove dobrote uživati, jih hudo boli. Kakor se vidi iz prigodbe od evangeljskega bogatina, ki je želel le eno kapljico vode dobiti, da bi si svoj žgeči jezik hladil, pa zarečena mu je bila, pograšajo pogubljeni vsako pozemeljsko veselje, vsako pokrepčalo, vsako pomoč, vsako tolažbo. Pogubljenim se godi, kakor sv. pismo (Prid. 9, 6) pravi: „Oni nimajo deleža na tem svetu, in v djanji, ki se godi pod solncem.“

To bi pa še bilo prestat; pa da so se tudi ob prelepe, predrage, presladke nebesa pripravili, to jih bode, to jih peče. Le pomislite, kako človeka greva, kedar si je kako posvetno zgubo napravil. Še ni predolgo, kar je bilo v časnikih brati, da se je nek človek, ki bi bil v loteriji terno zadel, pa ni bil tistokrat stivil, od same žalosti sam usmertil. Kako mora še le pogubljenim biti, ki so srečo črez vso srečo zgubili! Oj vi, ki se zdaj široko ustite in grešno norčujete, da ni ne nebes ne pekla — enkrat bote spoznali, da so nebesa, da so pa za vas zaperte, da je pekel, ki vas bo na večno požerl. Zastonj bote kervave solze točili, sv. nebes za vas ne bo več nazaj. Prerok Jeremija (30, 15) pravi: „Kaj vpiješ zavoljo svojega potertja? Nezdavljiva je tvoja bolečina! Zavoljo obilnosti tvojih hudobij, in zavoljo tvojih terdornih grehov sem to storil.“ In sv. apostel Pavel piše (I. Kor. 6, 9.): „Ali ne veste, da krivični ne bodo božjega kraljestva posedli? Nikar se ne motite!“

Kar pa vse drugo 100- in 1000-krat presega je to, da so preljubeznjivega Boga zgubili, da nigrdar Njegovega obličja videli ne bojo. Seveda to se zdaj grešniku tako hudo ne zdi, dokler še po besedah sv. Pavelna kakor skoz zerkalo gledamo (I. Kor. 13, 12.) Pa enkrat si bo skušil, kaj se pravi ločen biti od Boga, od večne dobrote, večne modrosti! Naša duša je tako vstvarjena, da brez Boga ni biti ni kos. Zdaj pa si mislite, kako pogubljena duša po Bogu hrepeni in zdihuje ali božja vsegamogočna roka jo vedno nazaj paha od sebe! Vedno mora Boga serditega videti nad seboj, vedno jej v ušesa doni: „Proč od Mene, vi prekleti! v večni ogenj.“ Zares, kakor prerok pravi: „Idi in skusi si, kako je britko, da si svojega Boga zapustil.“

2. Vse, karkoli človeka razveseli, so zgubili pogubljeni; vse pa, kar go mučiti zamore, je prišlo nad nje. Zverženi iz dežele zveličanih so šli v mesto večnega terpljenja. Da si le nekoliko domislite, kaj je pekel, naj vam nekaj iz sv. pisma povem. Brumni Job piše: „Tam je dežela temna, pokrita s smertno senco, dežela reve in teme, kjer je smertna senca, in ni redu, ampak večen strah prebiva.“ In

sv. Luka pravi: „Verzite ga v zunanje teme, kjer bo jok in škripanje z zobmi;“ in tam je žeja evangeljskega bogatina strašno terpinčila! Taka žeja so grešnikove hude želje, ki jih seboj nese iz tega sveta, pa se mu tamkaj nikoli potolažile ali nasitile ne bodo. Tukaj še najde grešnik priložnost, po svojih razvajenih sladeh živeti. Razvada mu ostane, pomočki pa, streči svojim željam, mu bojo vzeti: in to mu bo toliko bolečin delalo, da si bo smert za največo dobrotnico in prijateljco voščil.

Ali to je še le začetek bolečin. Zdaj še pride grizenje vesti, katera grešnika vedno muči. To je taisti červ, ki po besedah Jezusovih zmirom je in gloda in se nigdar vkončati ne da. Lastna vest mu vedno očitava, ga vedno spominja, za kake malovredne reči se je pogubil. Godi se mu po besedah prerokovih (Jerem, 2, 19): „Tožila te bo tvoja hudobija in tvoje odvernjenje od mene te bo grajalo. Vedi in glej, kako hudo in grenko je, da si zapustil Gospoda svojega Boga.“ Vest, razžaljena zavoljo grehov, mu bo brez usmiljenja očitala in ga dolžila, da si je sam pogubljenja kriv, ker ni porajtal na čas gnade, na klic milosti božje. Preklinjal bo tistokrat uro svojega rojstva, preklinjal taiste tovaršije, kjer se je pohujšal, preklinjal sam sebe; spolnile se bojo nad njim besede psalm 111, 10: „Grešnik bo to videl in se serdil; z zobmi bo škripal in kopernel; želje grešnikov bojo zginile.“

Oj da bi mi bilo dano, že nehati s popisovanjem peklenskih strahot! Ali kaj, ko ne morem, ne smem, da vam ne prikrivam, kar vam je vedeti treba.

Koga pa imajo pogubljeni za tovarše? Eden družega in pa zaveržene angelje, hude duhove. Eden družega čertijo, zaničujejo, psujejo; peklenski duhovi pa, katerim so v popolno oblast izročeni, se radujejo nad njih mukami, posmehujejo se jim, da so se jim zmotiti in znoriti dali. Da je temu res tako, učijo nas besede Jezusove, ki jih bo na sodnji den nad podubljenimi izrekel: „Poberite se spred Mene v ogenj, ki je hudiču pripravljen in njegovim tovaršem.“

Vidite pa tudi iz tega, v čem peklensko terpljenje obstoji, v ognju namreč, ki večno gori, nikoli ne vgasne. „Naredil jih boš kakor ognjeno peč ob času svojega prihoda; Gospod jih bo v svoji jezi prestrašil in ogenj jih bo požerl;“ tako govori sveto pismo ps. 20, 10. In dalje še pravi (Sir. 21, 10): „Grešnikov derhal je kakor kup prediva, ki ga plamen požre;“ — in prerok Iz. 30, 33 piše: „Njegov živež je ogenj in veliko derv; Gospodova sapa ga užiga kakor žveplen potok.“ Ta ogenj je tako močen, tako grozoviten, da se evangeljski bogatin pred Abrahamom črez ničesar družega ne pritožuje, kakor nad njim: Luk. 16, 24. Ako je že pozemeljski ogenj, ki ga je Bog v svoji dobroti, k našemu pridu stvaril, tako boleč in strašen, da človek vse drugo rajši in ložej prenaša, ko

ogenj, kakošen še le peklenski bo, ki ga je Bog v svoji jezi užgal in vedno podžiga!

Ogenj peklenski tudi ne sveti, kakor pozemeljski, ker v peklu je večna tema; samo v martro pogubljenih služi in je prav za prav ogenj pravičnega maščevanja božjega. Pri tem premišljevanju prerok zdihuje: „Kdo izmed vas bo zamogel s požrešnim ognjem prebivati, kdo obstati v večni žerjavici?“

3. Ja to je ravno, kar peklenske martre tako strahovite dela, njih večnost. Naj se človeku še tako slabo godi, eno upanje mu še sveti, da bo prej ali šlej rešen, če drugače ne, tako ga reši smert. Pogubljeni tega upanja nimajo, njih terpljenje je večno. Kaj je večnost, naj vam le v priliki povem. Poglejte si obširno Pohorsko gorovje, raztegnjeno od Konjic do Maribora in od nas gor do Trajberga s svojimi verhovi, po 5000 čevljev visokimi. Naj bi postavim vsako tisoč let ena ptica priletela in le eno zernce tega gorovja odnesla, — koliko tisoč in milijonov let bi mogla zobati, da bi vse poravnala? In vendar povem vam, ptičica bi to dodelala, ali večnosti ne bi bila še ena minuta pretekla. Zares groza človeka prehaja, le samo to misliti. Kaj še le, tako dolgo terpeti? grozno terpeti? zares tu se vidi, da je res, kar sv. Pavel piše Hebr. 10, 31: „Strašno je pasti v roke živega Boga.“ En milijon let je 10 krat 100.000. Zdaj pa prerajajte, naj bi kdo tako število na nebu zapisal, od solnčnega izhoda do zahoda njegovega — ves ta čas, ko ga to število v sebi zapopada, ni ne en četert ure neskočne večnosti. Razrajajte si tega pa tako nobena živa ni kos; dalje ko boš v večnosti, daljša ti bo, ko boš čedalje bolj spoznaval, da je ni ne konca ne kraja. In tako grozovinsko, neizmerno terpljenje za kratke sladkosti, ki si jih vžival na zemlji! Oj kaka neumnost! Zares kakor se bere v bukvah Modr. 5, 2—15: „Ko bodo to vidili, bodo zbegani po groznem strahu, in se bodo začudili zavoljo naglosti neupanega zveličanja pravičnih, in bodo sami pri sebi rekli, ter se bodo kesali, in zavoljo dušne bridkosti zdihovali: Ti so, ki smo jih nekdaj imeli v smeh in v zasramljiv pregovor. Mi neumni smo njih življenje imeli za nespamet in njih konec za nečast! Glej, kako so zdaj šteti med otroke Božje, in njih del je med svetniki. Mi tedaj smo zgrčšili pot resnice, in luč pravice nam ni svetila, in solnce spoznanja nam ni vzhajalo. Utrudili smo se na potu hudobije in pogubljenja, in smo hodili po težavnih potih, za pot Gospodovo pa nismo vedeli. Kaj nam je prevzetnost pomagala? ali bahanje z blagam kaj nam je prineslo? Vse to je prešlo kakor senca, in kakor memo tekoč poslanec, in kakor ladija, ktera po valečem morji splava, ki se ne najde, ko odide, ne nje sled, ne tir njenega gredeljna v valovih; ali kakor ptica, ki po hlipu leti, ne najde se kako znamnje njene poti, temuč le šum perut se sliši, ko po lahkem vetru maha, in s svojim silnim letenjem hlip na dvoje reže; peruti gibaje memo zleti, in po tem ni znati nobenega sledú njene poti; ali kakor puščica iz-

streljena v namerjeni kraj, ko razdeljen hlip precej skupej šine, da se ne zná, kod je letela. Takó smo tudi mi bili rojeni, in smo kmalo jenjali biti, in ne moremo pokazati nobenega znamenja čednosti temuč v svoji hudobiji smo poginili.“ Tako grešniki govoré v peklú.

Sklep.

Čujte še, ljubi moji! kar se bere v starih bukvah. Nek bogatin, po imenu Falko, je živel prav posvetno. Iskal si je le na tem svetu veselja; za uni svet pa se ni zmenil. Prigodi se pa, da neko noč po letu ni mogel spati. In med tem, ko spati ne more, stopijo mu pred oči razne reči, na ktere poprej nikoli še mislil ni. „Glej, pravi na to sam pri sebi, tu na mehki postelji mi je nadležno ležati; kaj bi še le bilo, ko bi moral z evangelijskim bogatinom na vekomaj pokopan ležati v peklenkem plamenu?“

To premišljevanje ga je tako močno prevzelo in pretreslo, da se je temu svetu odpovedal in se podal v puščavo, da bi tam le za uni svet živel. — Oj naj bo sad današnjega premišljevanja pri nas ravno ta, da bi se pregrešnemu svetu in poželjenju njegovega odpovedali in prav zvesto po zveličanskih poteh božjih zapoved hodili, da bi se nam enkrat peklenških muk bati ne bilo, ampak bi srečno vtekli strašnemu brezdnú, ki jih toliko požira. Tega nas vse Bog obvaruj in daj nam gnado, da bi se z vsemi izvoljenimi pri nebeški svatovšnji večno veselili. Amen.

Pridiga za XX. pobinkoštno nedeljo.

(Kako boljšati bližnjega?)

„Bil je nek kraljič, čegar sin je bolen ležal v Kafarnaumu.“ Jan. 4, 46.

V v o d.

Kraljičev sin, ki je bolen ležal v Kafarnaumu, opominja me prav živo na sedanji človeški rod, ki tudi močno boleha, če tudi ne tolikanj na telesu, pa tem hujši na duši. Sami dobro veste, da dandanašni ljudje po večem le hudobno živé, ter obračajo svoje misli le bolj v to, kako bi nasitili svoje hude želje in napasli svoje poželjenje, kakor pa zveličali svojo dušo. Na tem napénem potu zanemarjajo celo naj imenitniše dolžnosti, ki nam jih naklada naša

sv. vera, in si vest obtežujejo z brezštevili grehi. To je sedajnega časa bolezen, ki je gotovo vse hujša in vse bolj obžalovanja vredna, kakor telesna bolezen kraljičevega sina v Kafarnaumu. Naj bi bil tudi umerl kraljičev sin, zgubil bi bil s tim le samo časno življenje, življenje, ki le malo časa terpi, in je zraven še vse polno nadlog in težav. Kolika nesreča pa je, če človeka dušna bolezen zatre. Ne vzame mu le časnega življenja, celo ob večno življenje ga pripravi, ter ga pahne v pogubljenje, iz kterega nič več ni rešenja in osetve.

Če je se pa Jezus usmilil bolnega kraljičevega sina, ter mu zgubljeno telesno zdravje zopet dodal; ali ni več kot spodobno, da se tudi mi usmilimo svojega bližnjega, na duši bolnega, ter si na vso moč prizadevamo, mu zgubljeno dušno zdravje iz nova pridobiti? Da, to smo dolžni! V to nas priganja ali naš stan, ali vsaj kersanska ljubezen, ki nam veli, nesrečnežem na pomoč prihiteti in pomagati. Kterih pripomočkov pa se bomo poslužili v ta namen? Povem vam seosbno tri:

Pripomočki, da bližnjega poboljšamo, so: 1. da ga zavračamo na pravo pot; 2. da mu dajemo lep izgled, in 3. da za-nj molimo.

Od teh treh pripomočkov bom danes malo obsirniši govoril, ter vam razkazal, kako tečni in vspešni so za ozdravljevanje našega bližnjega, na duši bolnega. Le poslušajte!

Razlaga.

1. Bližnjega moramo zavračati, s tem menim, da ljubeznivo prigovarjamo in svarimo, ali po potrebi resnobno opominjamo in strahujemo bližnjega. To se vse iz tega namena zgodi, da bi bližnji svoje pregreho zapustil in se poboljšal. Zavernitev, ki se prav in o pravem času zgodi, veliko premore in koristi. Zavernitev je tečno zdravilo, ki je nekterikrat že naj hujše dušne bolezni ozdravilo. Kralj Saul bil je se tolikanj razjezil nad nedolžnim Davidom, da je svoje hlapce razposlal, ter jim naročil, prijeti Davida in ga umoriti. Jonatana pa v serce zaboli to krivično preganjanje ljubljene prijatla. Vstopi se tedaj pred Saveljna, svojega očeta, ter mu z lepo reče: „O kralj! nikar se ne pregreši nad Davidom, svojim hlapcem; saj se on ni pregrešil zoper tebe, in njegove dela so tebi v prid. Radovoljno je postavil v nevarnost svoje življenje, in zmagal filistejca, in Gospod je po njem osrečil ves Izrael. Sam si bil priča, in si se obveselil. Zakaj se hočeš tedaj pregrešiti nad nedolžno kervjo, ter Davida, ki je nedolžen, umoriti?“ (I. Reg. 19. 4—5.) Te prijazne besede so Saveljna tolikanj prevzele, da je pri tej priči ga minula vsa jeza, in je prisegel, da ne bo umoril Davida. Tudi nad Davidom imamo zgled, kaj da zavernitev premore in pomaga. Kakor je znano, bil se je kralj David enkrat hudo hudo

pregrešil. Od svoje strasti oslepljen je živel dalj časa v svojem grehu, in ni mislil, se spokoriti in spraviti z Bogom. Zdaj pa prednj stopi prerok Natan, mu oči odpre, in v priliki pokaže, kako velik da je njegov greh. In glej! zdajci se zave grešni kralj, in se prav resnično spokori.

Iz teh dveh zgledov, ljubi moji! že lahko posnamete, kako vspešna je zavernitev, če se razumno in z ljubeznijo godi: taka zavernitev grešniku oči odpre, da spozna svojo krivico; mu serce omeči, da pregreho zapusti in spet pobožno in bogaboječe živi. Poslužimo se tedaj tega tečnega pripomočka, da vstavimo vsaj nekoliko veliko spridenega sedanjega sveta. Po nekterih hišah se je pregreha prav močno vkoreninila in prav terdno vsedla; in najde se zdaj dosti ljudi obojega spola, ki jim se delati toži, in hudobno živé, in veliko hudega zasevajo po soseskini okolici. Keršanski poglavarji in predpostavljeni! iztrebite in očedite take hudobne hiše, in skerbno čujte nad njimi, da ne bodo več jame razbojnikov, v katerih se nedolžnost ubija in čednost mori. Očistite soseske malopridnih ljudi, ter jih naganjajte, da delavno in redno živijo. In če z lepo nič ne opravite, pa bolj terdo na noge stopite, da se ostudna hudobija s korenino zatre. Če pri tem na zapreke in težave naletite, ali vam zavoljo vašega moškega ravnanja kaka zopernost pod noge pride, le nikar serca ne zgubite; le stanovitno deržite se svojega hvalevrednega započetja, in zmaga bo vaša. Z božjo pomočjo bo na zadnje vendar le čednost obveljala. In zraven vam bo serce hladila dobra zavest, da ste zvesto spolnovali dolžnost stanu svojega! —

Keršanski očetje in matere, gospodarji in gospodinje! zvesto skerbite tudi vi za zveličanje svojih otrok in svojih poslov, svoje družine. Nikar jim ne dovolite zahajati po slabih tovaršijah, po ponočnih dobrovoljah, po nevarnih in pogrešnih kratkočasih, pri katerih nedolžnost umira in se sv. čistost podkopava. Mlada kri je vroča, in človeka, k hudemu nagnjenega, tem silniši v hudo žene. V ozir hlapcev in delavcev in drugih pomagačev vam še posebno to le naročim: Nikar še zadovoljni ne bodite že samo s tim, da služijo le vam; glejte tudi na to, da služijo Bogu, in zvesto spolnujejo njegove svete zapovedi. Če pa vsi vaši nauki in vse vaše opominjevanja nič ne zdajo, plačajte jim zaslužen plačilo, in jih iz službe odpravite, da vam tudi drugih družinčet ne zapeljejo s svojim slabim zgledom. Keršanski očetje in matere, gospodarji in gospodinje! verjamite mi, da ravno vi zamorete veliko veliko pripomoči, da se poboljšajo in prerodijo naše soseske, da le gledé svoje družine zvesto spolnujete svojo dolžnost, in se hudemu vstavljate na vso moč.

Toda to ne velja le samo staršem in gospodarjem, ampak tudi vsem vam drugim. Bodite si v tem ali unem stanu, vendar le tu ali tam lepo priložnost imate, svojega zaslega bližnjega nazaj zavrniti na pravo pot, in ga Bogu pridobiti. Naj vam naštejem nektare take priležnosti ali prilike: Ljubi moj kristjan! morda prebivaš v

kaki hiši, v kateri stanuje tudi kak nesrečnež, ki prav razpuščeno in razuzdano živi. Opominjaj, posvari ga večkrat, ter mu živo opisuj nesrečo, v katero ga bo pripravilo njegovo razberzdano življenje. Morda mu prideš danes ali jutro le vendar do živega, da te poslušša in se poboljša. — Ali pa se znajdeš v kaki tovaršiji, in slišiš kake nekeršanske pogovore, nečiste ali druge pregrešne pomenke. Nikar se ne zbojte, očitno na znanje dati svojo nejevoljo nad takimi pogovori. Povzdignite svoj glas krotko sicer, vendar pa tudi krepko in resnobno, ter se serčno potegnite za resnico, pravico in čednost. Morda se vam le vendar posreči, da vstavite tako brezbožno govorjenje, ali zabranite marsikako pohujšanje med pričujočimi. — Ali morda skupej služita s kakim poslom, ki slabo znanje ima. Prigovarjaj mu prav resnobno, da razterga grešno zvezo, in se k spovedi naravna; morda se le vendar poprej ali poznej predrami, in sam v se gre, in se spokori. — Ali morda eno ali drugokrat naletiš na znanca, ki je pijanec, ali igravec, ali nemarn gospodar. Opomni ga ljubeznivo na ojsto rajtengo, ki ga nekdanj čaka, in ga podučuj, kako naj začne, in kaj naj stori, da se izkoplje iz greha. Terdne misli sem, da si bote s svojim ljubeznjivim prigovarjanjem na zadnje le vendar pridobili njegovo serce, in ga odvernili od njegovega hudobnega življenja.

In tako glejte, ljubi moji! je še brez števila prilik in okoljščin, o katerih se vtegnete zavernitve poslužiti, ter ž njo ustaviti marsikaj hudega, če le pri tem keršanske modrosti in ljubezni spred oči ne spustite. Poslužite se toraj tega zdravila, pri dušnih boleznih tolikanj tečnega in vspešnega, in svesti si bodite, da vam pravični Bog vašega prizadevanja brez plačila pustil ne bo. Sv. pismo pravi: „Tisti, ki mnogo drugih v pravičnosti podučujejo, bodo se kot zvezde svetili vedno in večno.“ (Dan. 12, 3.) Da se bo pa zavernitev serca tem bolj prijela, morate jo podpirati s drugim pripomočkom, da dajete bližnjemu lepe izglede.

2. Da bližnjega poboljšati želimo, bomo z lepim zgledom še vse več opravili, kakor za zavernitvijo. S podučevanjem mu sicer pamet in um prepričujemo; volje pa, ki je k spolnovanju dobrega neobhodno potrebna, mu po navadi s samo besedo še ne omečimo, dokler je s svojim lepim zgledom k dobremu ne naklonimo, ter bližnjega za seboj ne potegnemo. Neverski modrijani so svojim ljudem neizrečeno lepe nauke dajali, in vendar vsi njih nauki niso dosti zdajali. Ljudje so sicer njih nauke poslušali, pa se niso po njih ravnali. In, kaj menite, zakaj pač ti modrijani z vsemi svojimi lepimi nauki dosti opravili niso? Ravno zato, ko svojih naukov s svojimi zgledi niso podpirali. Na priliko so prelepo opisovali treznost, čistost, radodarnost, ter te čednosti ljudem prav goreče priporočevali; sami pa so tem naukom ravno nasproti ravnali, ter bili vsi samogoltni, vsi nesramni, vsi lakomni. Učili so lepo, živeli gerdo. In ravno zato si ljudstvo ni k sercu jemalo njih podučevanja. Še

celo za krive preroke so ljudje imeli take modrijane, kateri bi bili radi druge oberzdali, da bi jih bili tem ložej vodili ali sem ali kje po svojih sebičnih namenih in željah. Ravno taka je tudi še dandanešni. Kjer manjka lepega zgleda, tudi podučevanje dosti ne za-
leže. Veliko se trudijo nekteri starši, da bi prav izredili svoje otro-
čiče; pridno jih pošiljajo v šolo, jih marsikterokrat lepo opominjajo,
njih pomote zavračujejo in postrahujejo, in si vse prizadevajo, da
bi jih izredili v poštene ljudi. In vendar le nič ne opravijo; otroci
se le preveržejo v malopridne paglavce, v zgol hudobneže. Kaj
menite, kako to? Le rado se to izhaja iz pomanjkanja lepega
zgleda. Otroci nad svojimi starši ne vidijo ne pobožnosti, ne boga-
boječnosti, zatoraj se ne zmenijo ne za nauke ne za kazni, in ne
storé, kar starši velé, ampak storé, kar starši storé. — Nasproti pa
starši, ki svojim otrokom nič kaj dosti opominjevanj ne delajo, jih
tudi dosti ne kaznujejo; in vendar so otroci pobožni in bogaboječi.
Od kot to pride? Ód lepega zgleda. Ker otroci nad svojimi starši
le dobro vidijo, tudi oni ljubezen do dobrega dobijo, in dobro de-
lajo od malih nog. — En sam lep zgled več velja, kot tisuč lepih
besedi: Besede mičejo, zgledi pa vlečejo.

Kako močno da lep zgled prevzame človeško serce, učijo nas
zgodbe vseh časov lepo lepo. Menim, da ne porečem preveč, če
terdim, da se je spreobrnilo tisuč in tisuč nevernikov le po lepem
zgledu kristjanov. Videli so kristjanov lepe čednosti, in kako so
kristjani malo marali za svet, bili pa so čisti in trezni, bili vsi
serčni in goreči za božjo čast; nad tem so zastermeli neverniki, ter
na ves glas rekli: „Keršanska vera je gotovo božja; ter prava vera,
ker svoje spoznavce tolikanj pobožne in svete dela.“ In malike so
zapustili in sprejemali so vsi veseli keršansko sveto vero. — Po
lepem zgledu se je spokorila sv. Afra v Avgzburgu. Bila je neverska
in je tako nesramno živela, da je celo med neverniki slabo slovela.
Prigodi pa se, da nekega dne sv. škof Narcis z Feliksom, svojim
diakonom, pribeži v njeno hišo, ter ondi prenočuje. Afra tujcema
prav prijazno postreže, dasiravno ne iz dobrega namena. Mislila je
le, da bo ž njima grešila, kakor je grešila že z marsikterim pot-
nikom, ki je se pri njej oglasil. Kako pa se zavzame, ko vidi, da
potnika pred jedjo in po jedi prav pobožno molita, in da celo po
noči, dasiravno vsa trudna, vstaneta, in več ur skupaj obmolita
svoje duhovske molitve! In zdaj jame primerjati svoje dosedanje
življenje z življenjem teh dveh pobožnih duhovnikov. In bolj ko to
premišljuje, bolj se jej žalosti serce topi, dokler je vroče solze ne
polijó. Komaj se zdani, pa že pred sv. škofa hiti, se prednj na ko-
lena spusti, ter se mu na glas ihteča obtožuje svojih zmot in ga
milo prosi, naj bi jo sprejel v sv. cerkev. Sv. škof spozna nje spo-
korno serce in jo je podučeval v resnicah naše sv. vere, in jo na
to kerstil. Zdaj je bila Afra vsa drugačna. Neizrečeno ojstro je po-
sihmaló živela, in se še srečno štela, da je priložnost imela, umreti

kot marternica za našo sv. vero. — Nekaj enakega beremo tudi o sv. Avguštinu. Simplificijan, njegov prijatelj, mu je pripovedoval, kako serčno da je se odpovedal svojemu hudobnemu življenju govornik Viktorin, da bi zanaprej prav ojstro in prav po keršansko živel. Ta zgled je Avguština tako močno podbodel, da pri tej priči sklene, posnemati Viktorina. Poprej je mislil, da mu ni mogoče živeti po ojstrih naukih keršanske vere. Ko se pa na Viktorina ozre, na enkrat so mu zgledi vseh kristjanov pred očmi, in ves serčen sklene rekoč: „Kar so ti zamogli, zakaj bi tudi jaz ne zamogel?“ Pri tej priči se odpove svojim zmotam in razuzdanostim, postane kristjan in velik svetnik.

Vidite, ljubi moji! kaj velja lep zgled. Prav živo postavi nam pred oči, kako ljubezniva da je čednost in kako gerda pregreha. Prav močno nas nagiba k božji službi, in nas v dobrem poterdjuje, da vse zapreke in opovere svojega zveličanja serčno premagamo, in delo svojega poboljšanja in vedno večje popolnosti zaupljivo pričnemo, stanovitno nadaljujemo in srečno skončamo. Kaj bi vam toraj drugega rekel, kakor besede Jezusove: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaše dobre dela, in časté vašega Očeta, kateri je v nebesih.“ (Mat. 5, 16.) Da, vi predpostavljene, starši, gospodarji in gospodinje! „naj sveti vaša luč,“ in v svojih delih pokažite, — ter s tim, da pridno v cerkev hodite, zvesto poslušate božjo besedo, večkrat prejemate sv. zakramente, in sploh natančno spolnujete vse svoje dolžnosti, — da svojo sv. vero spoštujete in ljubite; in zagotovim vas, da tudi vaši podložniki bodo obrajtali sveto vero, in po njej živeli! — In vsi moji ljubi poslušavci! tudi vam rečem, „naj sveti vaša luč,“ varujte se skerbno vsega ter storite vselej, kar je prav in dobro: gotovo bote s tim tudi druge ljudi na boljše misli pripravili, ter jih omečili, da zapustijo široko cesto pregrehe in krenejo na ozko stezo pobožnosti. Ker pa, kakor piše sv. Jakob (1, 17.) „vsak dober in popoln dar pride od zgoraj doli,“ obračaj se k „Očetu svitlobe,“ v goreči molitvi; molitev namreč je še le naj tečniši zdravilo v dušno ozdravljevanje našega bližnjega.

3. Nikakor ni dvomiti, da se velike obljube, ki so molitvi dane, raztegujejo tudi na priprosilno molitev, — da tedaj ne bomo uslišani je samo takrat, kader za se, ampak tudi, kader za druge molimo. Jaz še celo menim, da je Bogu bolj dopadljiva tista molitev, ki jo za druge opravljamo, kakor tista, ki jo sami zase storimo; zakaj če molimo za druge, storimo to iz keršanske ljubezni do bližnjega, kar je gotovo neizrečeno všeč Bogu, ki nam je ljubezen postavil v poglavitno zapoved naše sv. vere. Kaj da ta molitev, ki se iz ljubezni zgodi, premore, vidimo nad sv. Pavlom. Apostel Pavl je bil nekoliko časa naj hujši protivnik keršanske vere. Že v svojih mladih dneh je varoval oblačila tistih, ki so kamnjali sv. Štefana, in je bil ves vesel, ko je vidil svetnika mertvega v lastni kervi ležečega. Pozneje poda se celo k velikemu duhovnu, in si sprosi

dovoljenja in pisem, da sme vsakega kristjana, na kterega naleti, pripraviti; ves serdit je bil namreč na našo sveto vero, in da bi bil mogel, na en mahlej bil bi rad vse kristjane končal. In glej! ta kerviželjni volk se je spremenil na enkrat v krotko ovco; iz Savla je postal Pavl, ki oznanuje križanega Zveličarja po Aziji in Evropi vsem nevarnostim, vsemu preganjanju, vsemu terpljenju vkljub, in si celo v naj večo čast šteje, prelivati svojo kerv za Jezusovega imena del.

In zdaj, ljubi moji! vprašam: kdo je Pavlu pridobil velik dar spokorjenja? Sv. Štefan, pove sv. Avguštin, s svojo molitevjo, ki jo je opravljal v svoji smertni uri za svoje sovražnike in morivce. „Savl, sin pogubljenja, je bil otet, in namenjen v izvoljeno posodo. Da bi Štefan zanj molil ne bil, cerkev bi Pavla ne imela.“ — Molčim od drugih zgledov sv. pisma, s kterimi bi vam zamogel še bolj poterčiti, koliko moč ima prava molitev, ter vam vpeljem iz novejših časov enega, ki nam ga verjetna priča pove. „V naši hiši (to je v inštitutu gosp dobrega pastirja v Aachen) pripoveduje, znašlo se je silno razuzdano, od sile razpuščeno, neizrečeno hudovoljno ženstvo, katero je nič manj kot druge spokornice zadovoljno v hišo prišlo, da bi se poboljšalo. Tu in tam napadlo je nesrečnico staro hudovoljno poželjenje, in pobožne nune so o takih primerlejih marsikterokrat veliko terpele, preden so jo spet vpokojile in vkrotile. Nekega večera si kar na enkrat zmisli, da bi hišo zapustila, podala se nazaj v poprejne slabe tovaršije, po kterih se je bila poprej klatila. Ena zmed nun pa jej reče, da jej je sicer na voljo dano, hišo zapustiti, kader koli in o kateri uri koli hoče, razun pozno v noč, v kterem času hišni red ne dovoli, odpirati vrat, in koga iz hiše na cesto spuščati; naj toraj poterpi do drugega jutra, o kterem bo brez zadržkov iz hiše spuščena. Nesrečnica pa se kar nič ne zmeni za te besede, in se v vrata zaganja, ter z vso silo vunkaj tišči. Nuna jo prelepo prosi, naj poterpi; pa vse zastonj. Nesrečna ženska razgraja in razsaja, in hoče po sili zapahne odpahniti. Ko to vidi nuna, zgrudi se na kolena doli na kamniti, merzli tlak, ter prosi dobrotljivega Boga, naj bi se nesrečnice usmilil, in ukrotil njej divjo in hudo termo. In tem serditiši ko ženstvo razsaja, tem gorečniši moli pobožna nuna, ter moli eno celo uro, moli še eno uro, moli od osmih zvečer do polnoči, in sicer na kamnitem tlaku na dvorišču o merzli zimski noči. In zdaj še le odjenja razuzdanka; nesrečnica je premagana, ter vžugana od molitve pobožne nune. Tik nje na kamnje se zdaj na kolena spusti, da bi svojo molitev združila z molitevjo bogoljubne nune. In od tistihmal je postala nesrečna ženska zares prava spokornica.

O, kolike čuda si ne dela pobožna, verna molitev! Zares je podobna ognju, ki tudi naj terše jeklo omeči in raztopi. Če že grešnika nobena reč v poboljšanje ne pripravi, če se za vse nauke in opominjevanja nič ne zmeni, in celo za ojstre strahovanja nič ne

mara; vendar ga le še včasih k pokori pripravi in pogubljenju otme verna molitev, ki jo kaka bogoljubna duša zanj pošilja v nebo.

Bodi vam toraj, ljubi moji! molitev za grešnike posebno priporočena. Molite za svojo žlahto, za svoje dobrotnike in prijatelje, ki morda že dalj časa po slabih potih hodijo; — molite za tiste sosesčane, ki so dosihmalo do vsega lepega opominjevanja imeli oterpujeno serce, in so v naj večji nevarnosti, enkrat kot nespokorjeni grešniki zaverženi biti; — molite na posled za vse grešnike sploh, ter zanje vsaj vsak dan en pobožen Očenaš k Bogu pošiljajte v nebo. Če se tudi ta molitev, ki jo iz ljubezni in usmiljenja do grešivšega bližnjega opravljate, kar na mestu tečne ne pokaže in vspešne; le nikar ne omahujte, in le še naprej stanovitno molite; na posled bote le vendar uslišani, in marsikteri grešnik vam bo hvalo vedel tam v večnosti, da ste se ga usmilili, in mu v zveličanje pomagli s svojo stanovitno molitevjo.

Sklep.

Ljubi poslušavci; zdaj poznate pripomočke, ki so pripravni, ozdraviti vaše brate in sestre, na duši bolne. Ti pripomočki so: zavernitev, lep zgled in molitev. Veliko premore ljubeznjivo posvarjenje, resnobno zavračevanje, primerno strahovanje, ako se pri njem ravna razumno in ljubeznjivo. Še več premorejo lepi zgledi, ki serca grešnikovega ne razsvitljujejo samo, ampak ga tudi močno nagibljujejo, čednosti vdati se z veseljem. Naj več pa le vendar molitev premore; molitev namreč sklicuje nad nas tisto vsemogočno gnado, ktera zamore tudi iz kamnja otroke obuditi Abrahamu. Poslužite se tedaj, ljubi moji! teh treh pripomočkov vam v ozdravljevanje dušnih bolezni bližnjega danih, in storite vse, kar vam je le koli po različnih okoljščinah storiti mogoče, da pregrehi, kader in kjerkoli se le vgnjezdi, pot zastavite in jo vdušite; kraljestvo božje pa, ki je kraljestvo resnice in pravice, vterdujete in razširujete zmerom bolj in bolj. Svesti si bodite, da vam bodo dušice, ki jih pogubljenju otmete, hvaležne na vse večne čase; Bog pa, ki ničesar bolj ne želi, kakor da se grešnik spokori in živi, vam bo vaše ljubeznivo djanje prebogato prelepo, in veličastno poplačal! Amen.

Pridiga za XXI. pobinkoštno nedeljo.

(Bog bo natanjko z nami rajtal: mi le poveršno rajtamo sami seboj.)

„In njegov gospod se je razserdil, in ga je izdal trinogom, dokler ne bo poplačal vsega dolga.“
Mat. 18, 34.

V v o d.

Bog, naš Gospod, nam je sicer dobrotljiv in usmiljen Oče; je pa tudi naš ojster in pravičen Sodnik. Pervo resnico ljudje po navadi že še spoznajo; druge ne tako. Da je Bog dobrotljiv in usmiljen Oče, ki nam brez števila dobrot razdeli, in nam tudi naše grehe pregleduje in odpušča, verjamejo skor veči del vsi. Da je pa Bog tudi neskončno svet in pravičen, ki vsak tudi najmanjši greh neizrečeno sovraži, in vsako tudi še tako majhno hudobijo natanjko kaznuje in strahuje, noče vsem v glavo. Porok tega nam je slabih kristjanov pregrešno življenje, ki brez skerbi in strahu v svojih pregrehah živé, kakor bi svetega in pravičnega Boga nad nami ne bilo.

Pa — kakor pravim — Bog ni le dobrotljiv in usmiljen Oče, ki nam grešnim dolžnikom dolge naših grehov odpušča, ako ga skesanega serca zato prosimo, ampak je tudi neskončno svet in pravičen, ki sovraži in strahuje vsaktero krivico, ter z vsakterim svojih dolžnikov — z vsakim grešnikom — natanjko obraja, natanjčeniši, kakor si mnogi ljudje mislijo.

Ker se pa potem takem naša sodba z božjo sodbo vselej ne vjema, moram vas od te resnice kaj bolj terdno prepričati. Razkazal vam bom toraj 1. kako ojstro da Bog rajta s človekom, in 2. kako poveršno po navadi človek rajta sam seboj. — Bodi Bogu k časti; nam vsem pa k zveličanju; pripravite se!

R a z l a g a.

1. Bog z grešnim človekom, svojim dolžnikom, natanjčno rajta: ali z drugo besedo: Bog je neskončno svet in pravičen. In ker je svet, čerti in sovraži vsako pregreho; in ker je pravičen, jo tudi natanjko kaznuje in po zasluženju strahuje. In kako ojstra da je njegova pravica, nam Bog sam pove v sv. pismu, rekoč: „Obiskal bom hudobije očetov v njih sinovih do tretjega in četertega roda.“

To je prestrašno žuganje, ki se je bilo pa že poprej nad prvem človekom spolnilo.“

a) Naš prvi oče Adam namreč se je bil pregrešil, in njegov dolg moramo vsi nositi, moramo vsi zanj terpeti, se vsi zanj pokoriti. To nam je očitna priča, kako ojstro in natanjčno da Bog z grešnikom rajta.

Da se od tega še bolj prepričamo, prebirajmo še na dalje bukve sv. pisma. Pa ne bo nam treba v misel jemati vesoljnega potopa, v katerem je bil razun Noeta in njegove družine ves človeški rod pokončan, ter v vodi potopljen; tudi nam ni treba postajati pri grozopolnem poginu nesrečnih mest Sodome in Gomore, ktere mesta so bile s strašnim žvepljenim ognjem do tal požgane in v morje pogreznjene; tudi se nam ne bo treba muditi pri Izraelskem ljudstvu, ki je iz Egiptovske sužnosti grede Boga razžalilo in toraj v puščavi pomerlo, preden je obljubljen deželo zagledalo. Vse to so znane prigodbe. Ne manjka pa nam drugih manj znanih zgledov.

Mozes je bil pri Bogu gotovo močno v gnadi, sicer bi ga Bog ne bil vojvoda svojega ljudstva postavil, in ma celo moč dal čudeže delati. Pa enkrat se je bil ta prijatelj božji zoper Boga pregrešil, ter premalo vanj zaupal. Izraelce pelje proti obljubljeni deželi skoz golo puščavo, pa jim vode primanjka, in ljudstvo godernja. Bog zapove Mozesu s palico ob skalo vdariti, da bi se voda iz nje pocedila, in ljudi in živali napojila. Mozes pa je rekel: „Kako nam bodo te suhe skale vode dale?“ In glej, zavoljo te nezaupnosti v božjo vsegamogočnost je moral tudi on v puščavi umreti, in ni smel v bogati Kanaan iti.

Heli je bil veliki Judovski duhoven, bil dobra duša; pa je dva sina imel silno hudobna. Kradla sta, nečisto živela in še druge hudobije sta vganjala. Heli jih sicer opominja, pa le z rahlo besedo. In ojstro prijeti in postrahovati, kakor sta si zaslužila, je bil premehek. Bog ga je toraj hudo obiskal, in ž njim vse ljudstvo. Sovražni Filisteji planejo nad Jude in jih potolčejo krog 4000. V tej stiski pošljejo po skrinjo zaveze, da bi si bili zmago zopet naklonili z božjo pomočjo, čigar svetišče je skrinja zaveze bila. Helijeva sinova jo prineseta. Ali sovražniki so s tem večjo silo na Jude mahnili, in Bog pripusti, da zmagajo. Pobili so krog 30.000 Judov, in med njimi obadva Helijeva sinova, kterimi so poverh še skrinjo zaveze vzeli. Ko Heli to zve, zverne se znak raz stola, si zatilnik vlomi in žalostno sklène.

Kralj David je bil mož po volji Božji. Enkrat pa je ukazal nekoliko iz prevzetnosti, nekoliko iz drugih posvetnih namenov vse svoje ljudstvo preštovati. To pa Bogu ni bilo všeč. Kazalo je premalo zaupanje v božjo pomoč, in Bog pošlje svojega preroka Gada, naj kralju sporoči, rekoč: „Zvoli si v kazen, ali triletno lakoto, ali trimesečno nesrečno vojsko ali tridnevno kugo po vsi svoji deželi.“

In David ves preplašen si je izbral kugo; in kuga je postala, in pomorila v treh dneh krog 70,000 mož. (II. Reg. 24.)

b) Pa kaj bomo drugih zgledov iskali. Naj bolj nam spričuje sam božji Sin, kako ojstro da Bog z grešnikom rajta. Človek je bil grešil in Bogu se zameril, in noben drug človek ni bil v stanu, padlemu spet na noge pomagati. Ponudil se je tedaj sam božji Sin, usmiljenja vrednega zemljana iz brezna potegniti, v kterega je bil zašel. Pa kaj je tirjala božja pravica od božjega Sina, da zadostuje za človeka? Tirjala je njegovo življenje; in božji Sin ga je dal, ter sklenil ko naj hujši hudodelnik v nepopisljivih bolečinah na sv. križu. — In ravno ta božji Sin, ki je ojstrost božje pravice sam nad seboj tako hudo poskusil, nam je zraven tudi prav resnobno popisal, kako ojster odgovor in kako natanjšna rajtenga da vsakterega grešnika čaka. Rekel je: „Resnično, resnično vam povem, da od vsake prazne besede, ki jo bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali na sodbi.“ — Enako nam tudi v priliki današnjega svetega evangelija ojstrost božje rajtenge prav živo pred oči postavlja.

2. Ali pa tudi mi sami seboj tako ojstro in natanjšno rajtamo, kakor rajta Bog z grešnikom? Ne vselej! Marsikteri takole sam pri sebi misli: „Bog je neizrečeno dobitljiv in usmiljen Oče, ki nam, svojim otrokom, brez števila dobrot deli, in nas bolj ljubi, kakor le koli najboljši oče svoje otroke ljubiti zamore. Kako bi nas toraj že za vsako majhno stvar tako terdo imel ali nas še celo zavergel?! Saj menda Bog vendar ni tako siten kakor ljudje?“ Tako modruje, si vest v spanje spravi, greh na greh naklada in se za večnost, neznano večnost, nič ne zmenja. Da resnico govorim, skazuje nam mnogih kristjanov brezbožno življenje in hudobno obnašanje. Ne rečem da bi ravno vsakteri že s pregrešnim dj an j e m svojo vest omadeževal. Hvala Bogu, da je le vendar še veliko takih ljudi, ki ne prešestujejo, ne kradejo in ne vbijajo, dasiravno nekteri že tudi take silne reči le za človeške slabosti in gole pomotleje imajo. Pa vprašam vas, ali je le samo dj an j e pregrešno? In ali s slabimi mislimi in željami, z hudobnim govorjenjem in zamudo dobrega Boga nikakor razžaliti ne moremo? O da bi tako ne! Le poslušajte:

Kdor vtiče grešne misli, ko bi se človeku po glavi pretepale, zdaj ošabne in prevzetne, zdaj lakomne in nevoščljive, zdaj nečiste in nesramne in bi se jih celo nič ne branil, si jih nič iz glave ne izbija, ampak bi jih še rad imel in jih z veseljem pre-mišljeval, ali kakor pravimo, vanje privolil, kaj porečete, ali bi mu bile take misli greh, ali ne? Gotovo bi mu bile: sicer bi Jezus farizejem ne bil tako ojstro govoril in rekel: „Hinavei! zakaj mislite hudo v svojih sercih?“ — Koliko pa je ljudi, ki si iz takih misel nič ne storé!

In v ozir grešnih želj — kaj menite, ko bi eden ali drugi imel strupeno željo, se nad svojim sovražnikom znositi ali mu

celo življenje vzeti, ko bi le gosposka tega ne zvedela; ali ko bi kdo željo imel, svojega bližnjega okrasti ali oropati, ko bi to le na dan ne prišlo; ali ko bi želel kaj nesramnega dopočeti, ako bi le priložnosti imel, in bi se takih hudih želj nič ne otepal, marveč bi celo svoje dopadanje nad njimi imel: ali bi to ne bilo od hudega? To je, da bi bilo! Sicer bi Zveličar od takih želj ne bil tako ojstre besede izustil in rekel: „Kdor ljudsko tujo ženo pogleda in poželi, je že prešestoval ž njo v svojem sercu.“

Da še od hudih besed kaj omenim kaj bote rekli, ali se z besedo človek ne more pregrešiti? Ali laži, opravljanje in obrekovanja niso grehi? Ali nesramno in pohujšljivo govorjenje nič v sebi nima? Ali priduševanje, rotnje in preklinjevanje ni nič hudega? Gotovo je, sicer bi nam sv. pismo spričevanja ne dajalo, koliko hudega da hudobni jezik stori, ter namreč več ljudi pokonča, kakor jih meč pomori. — Kdo pa mi je v stanu povedati število takih ljudi, ki grešijo zdaj z željami, zdaj z besedami, pa jih vse to nič ne skerbi, in so zadovoljni sami seboj, da le nič tolovajskega ne storé, ker le samo hudo djanje, ne pa tudi napčno poželjenje in govorjenje za kaj hudega in pregrešnega imajo?

Ostane mi še od zamude dobrega par besed spregovoriti. Vprašam: Ali mar to ni greh, ako bi kaj dobrega, kar bi bil lahko storil, ne hotel storiti? Močno bi se motil, kdor bi kaj takega za greh ne imel! In kdo se sme po pravici pohvaliti, da bi v vsem svojem življenju nič dobrega, kar bi bil lahko storil, zamudil in opustil ne bil? Mislim, da se ne bom motil, ako rečem, da smo v tej reči morda veči del vsi zapopadeni, dasiravno si marsikteri vsega tega nič k sercu ne jemlje. Tako na primero si morebiti ne upamo svojemu bližnjemu kake škode storiti; ga škode varovati ki mu od drugih proti, pa morda le vendar opuščamo. — Bližnjega opravljati in obrekovati nam morda vest ne pripušča; za njegovo dobro ime se potegniti, kedar bi lahko in bi treba bilo, smo pa prestrahljivi in preboječi. — Kaj nečistega misliti ali želeti ali govoriti ali storiti se ne prederzujemo; grešivšega brata pa, ki je v blato pregrehe zavozil, po svoji dolžnosti posvariti, ter na pravi pot nazaj zaverniti nam manjka serca. — Bližnjemu kako krivico storiti se morda varujemo; mu v potrebi na pomoč pristopiti pa morebiti le radi odlašamo. — Greh delati se morda ogiblujemo, pa morebiti tudi dobrega kaj storiti preradi opuščamo. —

Sveto pismo nam pa žuga in pravi: „Hlapec, ki voljo svojega Gospoda ve in je ne stori, hudo bo tepen.“ Iz tega spoznamo, da nas tudi zamuda dobrega vtegne v veliko zamero pri Bogu pripraviti.

Sklep.

Poglejte, tako delamo in menimo, da prav ravnámo; tako živimo, in se pobožne imamo, in med tem, ko hudemu služimo, domišljujemo se pravične. Pa smo le delavcu podobni, ki komaj dva goldinarja čez teden zasluži, v nedeljo pa štiri zapravi. Kar je sv. Ciprijan že svoje dni pisal, tudi nam velja. Pisal pa je tako le: „Sv. kerst je smert pregrehe, ti pa jo zopet izbudiš. Smert Kristusova je tvoje življenje, ti pa samega sebe zopet umoriš. Sv. zakramenti so zdravila našega zveličanja, mi pa se jih ne poslužimo; ali če se jih tudi poslužimo, poslužimo se jih le po ne vrednem.“

O nespametni, ki tako ravnámo, in se zdaj s tim, da je postava preojstro, zdaj s tim, da je naša natora spridena, izgovarjamo. Ojstra je postava zares vsakemu, ki ga ni volja jo deržati, in težavne so zapovedi vsakemu, ki jih noče spolnovati; in gotovo je, da je naša natora spridena, ter bolj k hudemu kakor k dobremu nagnjena, in si sami s svojo močjo pomagati ne moremo. Toda vsi zgovori nič ne veljajo, ker nam je božja pomoč na ponudbo; z božjo pomočjo pa vse premoremo.

Treba nam je potem takem bolj modrim in previdnim biti, in se bolj rajtati učiti, ter v rajtingi, ki jo sami seboj imamo, prav ojstrim in natanjčnim biti, da se na posled ne vštujemo in ne vraj-tamo, ter namesto navzgor le navzdol ne pridemo. Rajtajmo zdaj sami seboj, potem bo enkrat naša rajtinga pri Bogu lehka in srečna! Amen.

Pridiga za XXII. pobinkoštno nedeljo.

(Duša naša — podoba božja.)

„Čegava je ta podoba.“ Mat. 22, 20.

Vvod.

Danešnja evangelijsko prigodbo zastopiti, vam je pred vsem drugim treba vedeti, da so Judje le nevoljni nosili Rimski jarm. Vsiljen jim je bil in bi se ga bili prej rajši ko slej otresli in znebili. Na to postavijo Farizeji svoje zvijačne namene, da bi mogli Jezusa Rimskemu cesarju v sodbo izročiti. Pošljejo namreč nekaj

svojih ljudi, pa tudi Herodijanov, to je priveržencev kralja Heroda, ki je bil rimskega cesarja prijatelj, k Jezusu, ga barat, ali je dolžnost, Rimskemu cesarju dajati? Reče on, kar rad, tako se zaplete, ali se Judovskemu ljudstvu zameri ali rimskemu cesarju. Ali kdo zapopade večno Njegovo modrost, po kateri jim je odgovoril: „Dajte Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega.“ Tako se je na obe strani zameri ognil in jim resnico povedal, da so od te dobe omolknili.

Ta Jezusova beseda: „Dajte Bogu, kar je božjega“ ta beseda tudi nam velja. Naša duša je božja, dajmo jo toraj tudi Bogu nazaj! Od tega hočem tudi jaz danes govoriti in pravim:

1. Naša duša je po Bogu in za Boga stvarjena;
2. kaj nam je torej po tem takem storiti? Pripravite se — jaz začnem v imeni Jezusovem!

Razlaga.

1. Iz dveh delov človek obstoji, iz umerljivega trupla in iz neumerjoče duše.

Čudno je že truplo vstvarjeno; zakaj vse na njem je tako umetno, tako popolnoma, da je že nek ajdovski zdravnik bogatincu 100 let premisleka dal, ako v tem dolgem času le naj manjši pogrešek najti zamore na njem.

Ali 1000 krat lepša in vrednejša pa je še le duša, ktera v truplu stanuje; po njej se še le človek od vseh drugih pozemeljskih stvari razloči in je nad živali povišan; po njej je on tako rekoč nebeški rojak, ker duša je v nebesih doma; in kaj bi rekel? Po svoji duši je človek celo Bogu podoben, kakor otrok svojemu očetu. Bog je čist Duh; kaj ni tudi naša duša? Bog je brez konca in kraja; tudi naša duša, čeravno je začetek imela, pa zanaprej brez konca in kraja, večno obstoji in živi.

Kakor so v Bogu tri peršone ali osebe in vendar le en sam Bog, tako ima tudi človeška duša tri razne moči, pomnež, pamet in prosto voljo, ktere pa so skupaj le eno bitje, duša namreč so. — Ako vse to pomislimo, ni se nam čuditi, da se je božji Stvarnik nekako sam seboj posvetoval, predenj je človeka stvaril (Gen. 1, 26, 27): „Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti, in naj gospoduje črez vse . . . In Bog je stvaril človeka po svoji podobi, po podobi božji ga je stvaril; moža in ženo ju je stvaril. „O človek! kliče pri tem premišljevanju nek pobožen učenik, — kdorkoli si bodi, dušo imaš, in ona je tvoje naj dražje blago, tvoje edino, neumerjoče blago. Glej, ona ti je božja podoba. Podoba pa tem više in več velja, veči ko je umetnik, ki jo naredi, z večo skerbjo, ko je napravil jo, in viši ko on sam tajisto ceni. Seveda je Stvarnik naše duše Bog sam, kakor vseh drugih reči. Ali dokler Bog pri stvarjenji celega sveta le samo reče in zapove: „Bodi luč in bila je

luč,“ itd., glejte, kako se pri vsvarjenji človeka obnaša, kakor bi hotel kaj posebnega storiti, kar Ga še pri vsi vsegamogočnosti težko stane, s sam Sebo govori: (Gen. 1, 26, 27.) „Naredimo bitje, katero naj vse druge prekosi, človeka namreč po svoji podobi.“ Uči se tukaj, človeče! spoznati svojo imenitno čast, svojo previsoko veljavo. En dan je Bog potreboval le samo za tvoje truplo in potem mu je dušo vdihnil, katera bodi duh kakor Bog, živa kakor Bog, neumerjoča kakor Bog, duša od velikega Boga velika.“ In ko je bil Bog dušo človeško stvaril, potem je počival od vseh svojih del, kakor bi se bil vtrudil pri tem svojem delu, in bi Njegova vsegamogočnost, modrost in dobrota ne bila več kos kaj boljšega, šega pod solncem vsvariti. — Pa še bolj jasno se kaj vidi visoka cena naše duše iz tega, kar je Bog vse storil, da jo otme večne pogube! Za koliko ceno jo je odrešil! Ako ne verjameš Stvarniku, verjami Odrešeniku; prašaj Ga, zakaj da je stopil dol iz visocih nebes, v hlevcu se rodil, v jaslicah se jokal, v siromaštvu se zredil, v delavnišnici se potil? Povzdigni se, moja duša! ti sv. Avguštin odgovori — toliko si vredna, za toliko ceno te je Sin božji odkupil. Preštej vse ure Njegovega 33 letnega življenja, vse zdihljeje Njegovega serca, vse solze Njegovih oči, vse misli, vse želje ki jih je obudil, vse besede od Njega govorjene, vdarce, ki jih je preterpel, ternje, ki Ga je prebodlo, kervave kaplje, ki so Ga oblike; poglej sramotni križ, na katerem je visel in svojo dušo za tvojo izdihnil. — Vse to ti reče: „Toliko si vredna, moja duša! — Poglej nebo in zvezde in morje in vse zaklade in dragocenosti te zemlje; več ko vse to, tvoja duša velja. Za veliko več te je tvoj Bog odrešil, za življenje tvoje duše je moral sam Bog umreti. Kaj se da misliti, kar neskončni ceni tvoje duše le blizo pride?“

2. Ako tedaj premisliš vse to, kaj ti naj rečem, da svojo dušo više obrajtaj, kakor vse drugo, kar ti je na zemlji ljubega in dragega, da rajši svoje življenje daruj, ko dušo pogubiti? Ali tako je človek oslepljen! Za svoje truplo skerbi, kar mu le mogoče je, dušo pa da zanemarja! Truplo oblači lepši ko se da in dostikrat še gizdasto, pa da bo tudi duša z gnado božjo oblečena, za to mu ni mar. Truplo redi z minljivo jedjo in pijačo, da ga pri dobrem zdravju ohrani. In kedar se mu kaka bolezen primeri, kako hitro se zmeni za pomoč! Pa da bi tudi za dušo tako skrbel, naj bi jo spravil v boljši stan, jo zdravo in čversto ohranil, s čednostmi in gnadami jo kinčal, in bolešno hitro ozdravil celo mertvo spet oživil. Kdo se kaj briga za to?

Nekteri svojo dušo tako malo obrajta, da za kratko sladnost, za majhen dobiček jo proda, jo s smertnim grehom obteži. Božja podoba bi imela biti človeška duša; ali kako je ta podoba pogosto oskrunjena! da je skoraj ni mogoče spoznati! — Pogledjmo si nekoliko duš in videli bomo, kako zanemarjene da so. Glejte jo preštmano dušo, katera se sama prevzdiguje, nad samo seboj vse hva-

levredno najde, nad drugimi pa vse zaničljivo, čegava je ta podoba? Je li božja, kateri je prijatelj ponižnosti, sovražnik pa vsega napuha! Ali ni veliko več podoba taistega prevzetnega duha, kateri je bil ravno zavoljo tega iz nebes pahujen in v pekel trešen? — Glejte jo nečisto dušo, koja se z nesramnimi deli tako gerdo onečastuje in omadežuje? Je še božja podoba, naj Čistejšega, naj Svetejšega? Bojim se, da se že s tem, da le primerjam nesramneža božji neneskončni svetosti, da se Bogu ne zamerim, ker je nečistnik to svojo neprecenljivo podobo v blato potepal in jo valja po taistem, da bi se angelji nad tem razjokali. — Poglejmo nevoščljivo dušo; čegavo znamnje pa ona na sebi nosi? Mar božjo, ki je zgolj ljubezen? Ali ne veliko več taistega hudobnega duha, ki je že naše perve starše iz same nevoščljivosti zapeljal in kteri večega veselja ne pozna ko duše pogubiti, jih v večno nesrečo pripraviti? — Tudi nad sovražno dušo ne najdemo sence podobe božje, pač pa natančni posnetek peklenščeka, ki je poln smertnega žolča in vsake nevolje. In duša lakomnika? Čigava podoba je? Boga gotovo ne, kteri ptice pod nebom redi in sad rasti pusti za vse, da imajo živeža v pravem časa, dokler lakomnik le vkup spravlja in ni mu nikoli zadosti, naj tudi vse okoli njega samega glada umira. In duša nezmerneža, kteri pri vživanji posvetnih dobrot nobene pametne mere ne pozna, kako bi se še podstopil, se za podobo božjo imeti?

In tako bi še lahko marsiktero dušo naštel, ki je vse drugo prej, ko božja podoba, nasproti pa sramota in nečast naj Višemu.

Sklep.

Nek sloveč podobar ali malar, Leonardo po imenu, je sila lepo podobo izdelal in jo na pogled izpostavil. Iz ptujih dežel jo pridejo gledat in občudovat. To pride tudi do ušes nekega hudobneža, ki je že dolgo let skrito sovraštvo do Leonarda v svojem sercu nosil in je že težko trenutka čakal, da bi se mogel nad njim maščevati. Nekega dne, ko Leonarda ravno doma ni, prileze in umetno malarijo Leonardovo oblati in jo prek in prek prereže. Kdo nam popiše žalost Leonardovo, ko nazaj pridši svojo prelepo podobo, naj umetnejše delo svojih rok, tako oskrunjeno vidi?

Ali kaj, keršanska duša! kaj ne veliko nehvaležnejši in hudobnejši ti ravnaš, kedar podobo božjo na svoji duši spačiš ali celo razdereš? Mar misliš, da se Bog za svojo podobo potegnill ne bo? Gotovo! Gotovo! Kakor resnično ti je On taisto pristavil. — Tako tedaj spoznaj, koliko tvoja duša velja: več ko celi svet. Naj se ta v majhne šibre razdrobi, naj se solnce stemni in vse zvezde na nebu vgasnejo, ne bo to tolika škoda, kakor če se tvoja duša pogubi. Prašaj se toraj pogosto, posebno kedar si v greh skušan: „Čegava je ta podoba? Mar ne Gospodova, kteri jo je s svojo lastno kervjo odkupil? Ako je Gospodova naj tudi Gospodova ostane.“

„Kaj mi pomaga, naj ravno celi svet si pridobim, pa svojo dušo pogubim?“ Enkrat na sodbi se bo tudi prašalo: „Čegava je ta podoba?“ Gorje tebi, ako uboga duša tvoja Bogu podobna ni! Reklo se ti bo: „Poberi se spred Mene, ker resnično! te ne poznam.“ Blagor pa dušam, ktere bodo za pravo podobo božje spoznane; rečeno jim bode: „Ja, to je podoba moja, vredna, sprejeta biti med moje otroke in Mene, Očeta svetlobe gledati in uživati od obličja do obličja. Amen.“

Pridiga na god obletnice posvečevanja vseh cerkev.

(Farna cerkev je imenitna in častitljiva.)

„Danes je tej hiši zveličanje došlo.“
Luk. 19, 9.

V v o d.

Cahej se je veselil Jezusa videti; on pa ni imel le samo to srečo, da je Jezusa videl, temveč imel je to srečo, da ga je sprejel v svojo hišo. Jezus je k njemu rekel: Cahej! stopi hitro doli, ker danes moram v tvoji hiši ostati. Jezus je res ž njim šel, stopil v hišo in tako je hiši zveličanje došlo. Tudi mi, ljubi moji, imamo hišo v ktero je Jezus, Sin božji in Zveličar naš, prišel in tam v sv. tabernakeljnu pod podobo belega kruha resnično in bitstveno prebiva. In odtistihmal veljajo tudi od te cerkve besede, ktere je Bog nekdanj Salomonu kralju govoril: „Posvetil sem to hišo, ki si jo sozidal, da postavim svoje ime ondi na večno, in da so moje oči in moje serce ondi vse dni.“ Ko je toraj bila ta cerkev posvečena, postala je hiša božja vsakemu kristjanu imenitna in častitljiva, posebno pa nam je imenitna in častitljiva naša farna cerkev.

Ravno to resnico sem si pa v današnji nauk namenil in mislim vam danes pokazati:

da je imenitna in častitljiva posebno farna cerkev. To pa storim zavoljo tega, da bi vsi farno cerkev visoko spoštovali, jo ljubili in radi obiskovali; le zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Med vsemi hišami kakega mesta ali vesi je farna cerkva naj imenitnejša. Že od zunaj čez vse druge zidovja na viš moli in

s svojim turnom kakor proti nebu stegnjenim perstom nam kaže, kje je naš pravi dom, nam kliče: „Iščite, kar je zgoraj, ne pa kar je na zemlji.“ In križ na visokem turnu že od daleč popotniku oznanuje: „Tukaj se križani Jezus moli in časti, tukaj so kristjani doma.“ In zvonov nebeški glasovi nas vabijo iz višave: „Pridite semkaj, stopite v hišo Gospodovo, molit svojega Stvarnika.“

In naj v svetišče veže božje stopimo, tudi tukaj nas vse spominja na kaj višega, večnega in obstoječega. Sveta tihota se razlega po vseh prostorih, posvetni hruš in truš tukaj molči, visoko cerkveno zidovje nas loči od pozemeljskih opravil, skerbi in raztresenja. Le ta tihota nam glasno pove: „Pusti vse, kar je tega sveta, izbijaj si preposvetne misli; poverni se sam v sebe in v tihi kamrici svojega serca premišluj, kar je božjega, kar je zveličanskega; pa ne le samo to. Mešnik grejo na leco ali prižnico, bukve v rokah derže, več vredne kakor vsi biseri in vse zlato celega svetá, bukve vseh bukev, sv. evangelje. Odprejo jih in berejo, ni beseda človeška, ampak božja, beseda večnega življenja. Potem razlagajo pomen in pregloboki zapopadek teh besed, govorijo o visokosti keršanskega poklica, te opominjajo, pred vsem drugim taisto iskati, kar je edino potrebnega, podnavkujejo nevedne, dvomečim svetujejo, tolažijo žalostnega z milimi besedami sv. evangelja, pa tudi grešnika svarijo in strašijo in tako nazaj zavračajo na pravo zveličansko stezdo.

2. In potem, ko so tako duše zbranih na njih nebeški cilj in konec, iskat, kar je božjega, zavernili, ogenj ljubezni in plamen žive pobožnosti z božjo besedo v njih srcih vneli, stopijo, kelih v rokah pred oltar in darujejo daritev ljubezni in sprave; prosijo za blagoslov od zgoraj, naj bi usmiljeni Oče nebeški zavoljo Sina svojega grešnemu svetu prizanesel in obilno svojih gnad na keršansko cerkev razlil. Orgle zapojejo in sv. pesmi se ž njimi mešajo in keršanska čreda v prah ponižana moli. Ni ga, da bi se mu branilo, vdeležiti se tega zveličanskega zbora, vsem je rečeno: „Pridite, vi obloženi! in kateri se trudite in Jes vas bom poživil.“ Tukaj v hiši božji poleg bogatega vbožec kleči, poleg zaničevanega plemenitaš in velikaš poleg berača; tukaj v cerkvi ga je ravno tako malo razločka, kakor na britofu ali pokopališču, vsi so si enaki in le kdor je v pobožnosti predi, ta je prvi, naj si obleko iz žameta nosiš ali ojster rasovnik, naj se je v zlati palači ali pod slamnato streho rodil. — Tukaj tudi ne gre za denar, za dobiček ali zgubo, tukaj vse le na to meri, človeku k zveličanju pomagati, da bi čedalje modrejši, pobožnejši, boljši bil, vnet za večne, neminljive dobrote, ktere ostanejo, da si ravno od vsega družega ne bo več ne sluha ne duha. Tukaj te le učijo prelepe čednosti, ponižnost, ljubezen do Boga in bližnjega in ljubo krotkost; tvoje serce, ránjeno od raznih bridkost, se ti naj zaceli in s sladko tolažbo napolni, da bode oživelo k novemu veselju; taisti mir se ti tukaj ponuja, ki ga svet ne

more dati, kateri se le v edino zveličanski keršanski veri zanesljivo najti da.

Kako te ne bo vleklo, da bi hitel tje, kjer se tako bogati darovi delijo, da bi svojo vbogo dušo okrepčal iz nevsahljivega vira nebeških gnad?

3. Toda nikar se ne izgovarjaj: „Saj morem doma tudi moliti, da ne potrebujem farne cerkve.“ Res je, da človek zamore povsod svoje serce pred Bogom izlivati, bodisi v tihi kamrici svoje hiše, ali v temnem logu ali po samotnem sprehodu, ker po vseh krajih nas božja pričujočnost obdaja, v globočini morja kakor v ječi. Vendar pa pred vsem drugim je posvečena božja hiša za molitev pravi kraj, zakaj tukaj je živi Bog pod podobo kruha bistveno pričujoč, akoravno je tudi našim telesnim očem skrit. Tukaj, pa ne doma, se opravlja naj svetejše, kar naša sveta vera pozna, daritev svete meše, tukaj se oznanuje beseda božja in se kristjanom kruh večnega življenja lomi.

Tudi se nikar ne usti: „Že tako vem, kar bojo pridigar govorili,“ ali pa, „njih beseda se mi ne dopade.“ Zakaj dosti je še tega, kar ne veš in iz vsake pridige si boš nekaj zveličanskega nauka zajel, ako le poslušаш s pravim sercem. Verh tega je to, kar se uči, beseda samega Boga, od ktere Jezus pravi: „Zveličani, kateri božjo besedo poslušajo, pa tudi spolnujejo.“ Toda beseda, če se ravno od manj učenega ali zgovornega pridigarja razlaga, je vendar beseda božja in ima svojo posebno moč, je tedaj častitljiva, posluha vredna. Ena sama besedica, en sam izrek, od Boga požegnan ali blagoslovljen, lahko tvojo dušo razsveti in omehči in kakor iskrica ogenj sv. ljubezni vneme v tvojem sercu, zakaj od gnade božje posebno velja, kar Jezus pravi (Jan. 3, 8): „Veter pihlja, kjer hoče, in glas njegov slišiš, pa ne veš od kod pride, in kam da gre; tako je slehern, kateri je rojen od Duha!“

Kaj naj še le rečem od premagovavne in silne moči, ki jo izgled toliko pobožnih na človeško serce ima? Kakor se sveča pri sveči vžge, tako se pobožnost vneme do živega plamena, dokler človek gleda, da jih sto in tavžent hvalo božjo prepeva in na kolenih klečč svojega Boga moli. Res, kar Jezus pravi: „Kjer so dva ali tri zbrani v Mojem imeni, bom Jes med njimi.“ Ko je prišel sv. Duh nad apostole, niso bili razškopljani, eden tu, eden pa tam, temveč bili so v lepi složnosti vkup zbrani v sv. molitvi, tako jih je našel pa tudi razsvetil in prestvaril jih v druge može. — Pa ne le, da se ti nad drugimi zgleduj, ampak tudi ti jim naprej sveti z izgledom pobožnosti in tako božjo zapoved spolnuj: „Naj se sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaše dobre dela, in časte vašega Očeta, kateri je v nebesih.“ Kako lepo ako se starši s svojimi otroci, gospodarji s svojo družino pri božji službi v farni cerkvi znajdejo! Kdor se pa tega sramuje, zatajil je vero in si je le sam v sramoto.

4. Farna cerkev je pa tudi mesto, kjer se naj imenitnejše prigodbe tvojega življenja sklepljejo in dogadjajo; tako rekoč središče tvojega bitja; naj svetejše, naj terdnejše vezi se tukaj vežejo, pa tudi odvezujejo. Še le rojenega so te že prinesli v farno cerkev, da si bil na duši prerojen, v občestvo vernih sprejet. Predno si še mogel govoriti, ja še pred ko si se zavedel, bil si že tukaj naj večje dobrote in gnade deležen — sv. kersta. Tvoj kerstni list ti pravi: „Tukaj si kristjan postal, si prelepo keršansko ime in obleko nedolžnosti prejel. Koliko let je že tega! Mešnik, kateri so te kerstili, so znabiti davno že mertvi, tudi tvoji kerstni botri so lahko že v večnost šli, ali kerstna gnada, ki si jo tistikrat zadobil, je še tvoja, ako je le sam nisi zapravlil in neizrekljiva dobrota, ki se ti je tukaj v farni cerkvi podelila, te še vedno spremlja! Ali spominjaš se je? pa tudi kerstnih obljub, ki so jih tvoji botri namesto tebe delali? Jih kaj ponavljaš pa tudi spolnuješ? V hiši svojih staršev si luči tega revnega sveta zagledal, tukaj v farni cerkvi pa neba. Pa še več. Tukaj pred božjim oltárjem si prejel prvo sv. obhajilo, Kristus, živi Bog je prišel v tvoje mlado serce. Ti je še kaj v spominu, kako si bil takrat še ves nedolžen, čistega serca, kako po-božen? Sveča je gorela v tvoji roci v znamenje žive vere, ko si prvokrat pristopil k tej angeljski mizi. Zares naj lepši den tvojega življenja, da so se ga s teboj vred veselili tvoji starši in znanci in cela fara. Kaka je pa zdaj? Glej, ta farna cerkev bi enkrat zoper tebe pričala, ako bi kdaj odstopil od taiste skrivnostne zaveze, ki si jo bil z Jezusom tistikrat sklenil. Toraj, kedarkoli v cerkev prideš, spomni se vsega tega in ponovi in znovič poterdi zvez ljubezni in zvestobe, kakor na prvega sv. obhajila den, ko se je tvoj Zveličar k prvemu združil s teboj. Glej! ti se nameniš v zakon stopiti, se za zmirom zavezati, da le smert zamore to zvez razrušiti. Kam se boš podal? Kaj ne drugoč v farno cerkev da tukaj svoji zaročenci svojo roko ponudiš in bota zvezana v božjem imenu in ta vajna zaveza od cerkve poterjena in posvečena bo? Glej, koliko farna cerkev za tebe velja! — In ti ki ti je že dolgo let minulo, da si bil tukaj poročen in si dosihdob sladkosti pa tudi bridkosti zakonskega stanu obilno vžil, — kako ti je kaj pri sercu, ko pogledaš proti oltarju, pred katerim si bil poročen? Kako si kaj svojo zakonsko obljubo spolnoval? Oj stori terden sklep, kedar v to svojo farno cerkev stopiš, biti priden zakonski mož, zakonska žena, naj ti ravno nobene rožice ne cvetijo, dosti pa bodečega ternja; pa tudi obudi gnado, ki si jo bil pri poroki prejel, da boš kos svoj jarm nositi Bogu k časti, sam sebi pa v zveličanje!

Človek nima tukaj obstoječega mesta, prej ali slej ti bo umreti. Zdravnik pride k tvoji postelji — ali za tebe ni več pomoči ne ozdrave. Zdaj se oberne tvoje zjokano oko proti farni cerkvi, kjer je še pomoč za tebe, ne sicer za telo, pa za dušo, katera na pragu večnosti stoji. Zvonček zacinglja in mešnik pridejo iz farne

cerkve s presv. Rešnjim Telesom in sv. oljem, te krepčat za zadnjo pot. Kakor se ti je pri sv. kerstu vir ali studenec gnade odperl, tako ti ni še vsahnul do te tvoje zadnje ure; voda zveličanja katera ti teče iz farne cerkve, te še na smertni postelji hladi, ti teče v večno, boljše življenje. In kedar si že svoje trudne oči zatisnil, glej, drugoč te zanesejo v farno cerkev, tukaj boš počival od vsega truda in čakal prihodnjega vstajenja. Veselo so te k sv. kerstu nesli, žalostno te bojo k pogrebu; veselo si stopil k poroki pred oltar svoje farne cerkve, in od ravno te farne cerkve bojo zvonovi prej ali slej oznanovali celi fari tvojo smert; kjer so te nekdam veseli svatje spremljali in obdajali, bojo pogrebci se jokali za teboj; kjer si kakor mlad ženin ali nevesta zavezo zakonsko obhajal — obhajala — se bojo mertvaške opravila za tvoj dušni pokoj imele in se bo tužno reklo: „Bog mu večni mir naj daj — večna luč mu sveti, naj te ravno terde serca podijo od hiše do hiše, tukaj ti bojo enkrat postlali in boš našel miren in tih kotec za večno počivanjej.

Sklep.

Tako je tedaj farna cerkev naj terdnejša sklenjena z vsim tvojim življenjem, tvoja zibeljka tvoj grob. Ondi se vežejo naj imeitnejše vezi, od tod ti izvirajo vse gnade, ktere tvoje dušno življenje redijo, te posvečujejo. Tukaj si kakor malo dete svoje prvo prebivališče našel; tukaj sam svoje stopinje ravnaš kakor ženin, kakor nevesta; tudi v grešnem stanu tvojem ne najdeš nikjer drugod zavetja, kakor tukaj, da si svojo ranjeno dušo ozdraviš in popraviš. Tukaj boš tudi enkrat ležal, dokler te angelova trobenta iz smertnega spanja ne zbudi, iz tega britofa ali pokopališča boš šel na sodbo. Oj naj te vse to spodbuja da rad hodiš v svojo farno cerkev; tukaj véasih premišluj, kaj in kaka bo enkrat za tebe. Naj ti bo toraj tvoja farna cerkev kakor preddvor neskončne večnosti, da se skerbno pripravljaš na sv. nebesa. Amen.

Družba svetega Mohora.

Družbina tiskarnica je rešila svojo nalogo. Knjige so v natisu dovršene in 1. septembra pričela se je razpošiljatev.

Bukve se bodo razpošiljale letos po tej versti: najprej jih bode dobila kerška, potem ljubljanska, teržaška in razne škofije; za temi lavantinska škofija in nazadnje goriška nadškofija. Razpošiljatev je uravnana tako, da vsak ud svoje knjige sprejme do vseh Svetih.

Temu naznanilu naj dodamo pregled letošnje delavnosti družbe sv. Mohora:

Lani je štela družba 449 dosmertnih in
23.631 letnih, tedaj

vkup 24.080 udov;

letos pa je naraslo število dosmertnih udov na 467
in letnih na 25.869

tako, da vseh udov je 26.336

2256 družnikov je torej pristopilo letos na novo.

Izmed posameznih škofij šteje:

1. Goriška	64	dosmert.,	2797	letnih,	vkup	2861	udov.
2. Kerška l.	43	"	2609	"	"	2652	"
3. Lavantinska	122	"	9418	"	"	9540	"
4. Ljubljanska	191	"	9292	"	"	9483	"
5. Terž.-Koperska . . .	23	"	1256	"	"	1279	"
6. Sekovška	7	"	139	"	"	146	"
7. Senjska	3	"	96	"	"	99	"
8. Poreška	3	"	40	"	"	43	"
9. Zagrebška	5	"	124	"	"	129	"
10. Somboteljska	1	"	65	"	"	66	"
11. Videmska	1	"	22	"	"	23	"
12. Razne druge	4	"	11	"	"	15	"

Vkup . . . 467 dosm., 25.869 let., vkup **26.336** udov.

Družbeniki dobijo tudi letos šestero knjig za letni donesek enega goldinarja, ali prav za prav 94 kr., ker 6 kr. mora družba plačati za koledarjev kolek. Vse knjige obsegajo 69 tiskanih pól, šest pol več kot lani.

Knjige so pa te-le :

1. „*Molitvene bukve*“ za brate in sestre bratovščine svetega Mohora. 26. pol.
2. „*Življenje in smert Kristusova.*“ Drugi del 2. snopič. 9 pol.
3. „*Umni kmetovalec,*“ splošni poduk za naše kmetovalce. 7 pol.
4. „*Obéna zgodovina.*“ Drugi snopič obsega: Gerško in Makedonsko zgodovino do Rimljanov. 9 pol.
5. „*Setev in žetev,*“ povest za prosto ljudstvo. Slov. Večernic XXXIII. zvezek. 5 pol
6. „*Koledar*“ za leto 1876. 13 pol.

Družbini dohodki tega leta znašajo 29.029 gld. 84 kr.

Stroški pa	28.960	n	86	n
----------------------	--------	---	----	---

kaže se, da ostane gotovine	68	gld.	86	kr.
---------------------------------------	----	------	----	-----

katera se po sklepu družbinega odbora daruje za Janežičevo ustanovitev.

Matici je letos priraslo 321 gld. dosmértnine in daril, tako da znaša sedaj 16.176 gld. 27 kr.

Neimenovan dobrotnik je družbi daroval eno delnico banke Slovenije.

Ob enem razglasimo

Razpis družbenih daril za leto 1876.

V podporo domačega slovstva in v omiko slovenskega naroda razpisuje družba sv. Mohora za prihodnje leto sledeča darila :

- a) Sto in štirideset gld. za štiri krajše izvirne povesti, vsaki po 35 gld., v obsegu blizo $\frac{1}{2}$ tiskane pole, in
- b) Sto in štirideset gld. za štiri podučne spise raznega zapopadka, vsakemu po 35 gld., v obsegu $\frac{1}{2}$ tiskane pole.

Posebno ustrezajo didaktične pesmice; životopisne, petopisne, naravoslovne itd. čertice in spisi nravno-šaljivega zapopadka.

Rokopisi naj se pošljejo družbinemu tajniku vsaj do 1. novembra 1875 brez podpisanega imena, katero naj se priloži v zapечатnem listu.

Prisojena darila se izplačajo na Vodnikov dan 2. februarja 1876.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Čast. g. Polak Matija je dobil faro klošter Grebinj, č. g. Jörer Jože pa faro Arije. Č. g. Kapun Valentin gre za provizorja v Brezo, č. g. Isop Florijan pa v Šmarjeto. Za kaplana pridejo čč. gg. Kraut Val. v Grebinj, Wakonik Anton v Doberloves in Boštjančič Janez v Dolnidravnobreg. Č. g. Sket Jože, fajmošter v Kerčanjah, oskerbuje tudi faro Knezovo. Umerl je č. g. prov. Blasi Jan. R. I. P.

Goriška nadškofija. Č. g. Marušič Andr. je imenovan za profesorja verozakona na niži in viši gimnaziji. Č. g. Lazar Ant. pride za provizorja v Ravne. Za vikarja gresta čč. gg. Prvanje Martin v Idrijo pri Bači in Frazot Anton v Coronu. Umerl je č. g. vik. Koran Fr. R. I. P.

Lavantinska škofija. Č. g. Ferencak France je postal župnik v Vojaiku; č. g. Ogradi France špiritval v Mariborskem semenišču; č. g. Šparhakl Janes kurat pri sv. Ožbaldu; čast. g. Rostoker Jože provizor na Polenšaku; čast. g. Lapuh Martin provizor pri sv. Joštu; č. g. Rakoše Miha provizor v Žusamu, in č. g. Strašek Miha, provizor v Črešnicah.

Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Geč Fr. za II. k sv. Jurju na Šavnici; Meško Martin za I. v Vuzenico; Napast Martin za II. v Ljutomer; Vraz Janez v Rogatec; Pečnik Jakob k sv. Stefanu; Jurkovič Martin v Leskovec; Stuhec Marko za I. v Ljutomer; Mohorko Stefan na Muto; Zdoljšek v Videm; Janžek Slavoljub v Podsredo; Leber Franc v Dol; Polak Fr. za II. v Terbolje; Pihler Simon v Makolje; Skerbec Martin za I. v Vitanje; Polc Franc za I. na Vransko; Černko Jože v Laporje; Bezenšek Juri za I. v Celji; Žičkar Jože za II. v Celji in Sket Martin v št. Martin pri Šaleku. — Za kaplane so vmesteni čč. gg. novomašniki: Muha Jože v Galiciji; Šijanec Anton v Lembahu; Bohanec Janko na Ljubnem; Hrastelj Juri v Marenbergu; Inkret Ant. v Lučih in Stajnko Jan. v Žrečih. — Č. g. Ožmec Franc gre v začasni pokoj. — Umerla sta čč. gg. župnika: Stuhec Juri na Polenšaku in Turkuš Jože v Črešnovicah. R. I. P.

Ljubljanska škofija. Č. g. Lomberger Jože je postal glavvarjev beneficijat v Komendi. Č. g. Kalan Jak. gre za provizorja v Spodnjo log na Kač. Čč. gg. kaplani so prestavljeni: Gerčar Jan. v Kranj, Špendal Franc v Mengeš, Belar Jože v Smlednik, Černe Drag. na Vače, Vrančič Ign. v Šmarijo, Rome Jože v Cerknico. Čč. gg. Erker Jože in Bohinec Sigm. prideta za škofova kaplana. Umerl je č. g. fajm. Šivic Jan. R. I. P.